



КАРАР

29 ноябрь 2021 ел

№ 2062

**Татарстан Республикасы Арча
муниципаль районы халкына
үзәкләштерелгән хәбәр итүнең
автоматлаштырылган муниципаль
системасы турында**

«Халыкны һәм территорияләрне гадәтгән тыш хәлләрдән яклау турында» 2004 елның 8 декабрендәге 62-ТРЗ номерлы, «Татарстан Республикасында гражданның оборонасы турында» 2020 елның 13 мартындагы 10-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнары, «Татарстан Республикасы халкына үзәкләштерелгән хәбәр итүнең региональ автоматлаштырылган системасы турында Нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 26 июлендәге 655 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә Арча муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРЭ**:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы халкына үзәкләштерелгән хәбәр итүнең автоматлаштырылган системасы турында Нигезләмәне (алга таба - Нигезләмә) кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://prav.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка итәлән итәргә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Башкарма комитет **житәкчесе**



Р.Р.Мохәрәмов

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы халкына
үзәкләштерелгән хәбәр итүнең автоматлаштырылган
муниципаль системасы турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы халкына үзәкләштерелгән хәбәр итүнең автоматлаштырылган муниципаль системасына (алга таба - халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасы) карата куелган бурычларны һәм таләпләрне, аны куллану һәм даими эзерлек хәлендә тоту тәртибен билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмә «Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 2004 елның 8 декабрендәге 62-ТРЗ номерлы, «Татарстан Республикасында гражданнар оборонасы турында» 2020 елның 13 мартындагы 10-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнары һәм гражданнар оборонасы һәм халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге башка норматив хокукый актлар нигезендә эшләнә.

1.3. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм билгеләмәләр «Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 2004 елның 8 декабрендәге 62-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр министрлыгы, Россия Федерациясе Цифрлы үсеш, элемтә һәм массакүләм коммуникацияләр министрлыгының «Халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы босрыгы һәм халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге башка норматив хокукый актларда билгеләнгән мәгънәләрдә кулланыла.

1.4. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасының состав өлеше булып тора, халыкка, гражданнар оборонасы идарәсе органнарына һәм РСЧС сигналларын һәм (яки) ашыгыч мәгълүмат житкерүне тәмин итә торган гражданнар оборонасы белән идарә итү системасына һәм Татарстан Республикасының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча территорияль ярдәмче системасына кертелә һәм хәбәр итүнең махсус программа-техник чараларынан, халыкка бик ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасы (алга таба КСЭОН) чараларынан торган үзара бәйләнештәге элементлар, халык күпләп жыела торган урыннарда халыкка хәбәр итү буенча гомумроссия комплекслы системасының күчмә объектларында тавышлы чаралар, мобил һәм башка хәбәр итү чаралары, шулай ук аның эшләвен тәмин итә торган каналлар, элемтә линияләре һәм мәгълүмат тапшыру челтәрләре комбинациясеннән тора.

1.5. Хәбәр итү сигналы гражданнар оборонасы һәм халыкны табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чаралар үткәрү очен команда, муниципаль берәмлекнең гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү

буенча территориаль ярдәмче системасы звеносы (алга таба - ТСЧС звеносы) булып тора, шулай ук халык тарафыннан чаралар һәм яклау ысуллары кулланыу очен, шулай ук халык тарафыннан яклау чараларын һәм алымнарын кулланыу очен команда булып тора. Куркыныч табигать күренешләре һәм техноген процесслар, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы, гражданның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч япаган авырулар, шулай ук үз-үзеңне тоту кагыйдәләре һәм сакланыу ысуллары турында ашыгыч мәгълүмат халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасы буенча кичекмәстән тапшырыла.

1.6. Муниципаль хәбәр итү системасы эшчәнлегә зоналары чикләре булып Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының административ чикләре тора. КСЭОН гамәлдә эшчәнлегә (барлыкка килү) зоналарының чикләре халыкка ашыгыч хәбәр итү зоналары чикләре булып Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан раслана торган чикләр тора.

1.7. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасын булдыру һәм даими әзерлектә тоту гражданның оборонасын әзерләү һәм алып бару, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча чаралар комплексының состав өлеше булып тора.

1.8. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасы Федерациясә Гражданның оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр министрлығы, Россия Федерациясә Цифрлы үсеш, элемент һәм массакүләм коммуникацияләр министрлығының «Халыкка хәбәр итү системалары турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 31 июлендәгә 578/365 номерлы бөерыгында баян ителгән таләпләргә туры килергә тиеш.

1. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасы билгеләнеше һәм топ бурычлары

2.1. Муниципаль мәгълүмат системасының топ бурычы - хәбәр итү сигналларын һәм ашыгыч мәгълүматны түбәндәгеләргә житкерүне тәмин итү: гражданның оборонасы һәм ТСЧС звеносының житәкче составына; гражданның оборонасы көчләренә һәм Арча муниципаль районы ТСЧС звеносы көчләренә;

муниципаль берәмлекнең бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтенә (алга таба - ЕДДС) һәм социаль әһәмиятле объектларның дежур хезмәтләренә (житәкчеләренә); Арча муниципаль берәмлегә территориясендә булган кешеләргә.

2.2. КСЭОНның топ бурычы - халыкка хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын житкерүне тәмин итү, шулай ук тиешле баскычтагы ТСЧС кондәлек идарәсә органнарына ашыгыч рәвештә хәбәр итү сигналларын житкерү.

3. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасын кулланыу тәртибе

3.1. Халыкка хәбәр итү системаларын билгеләнеше буенча эшләтү әлегә Нигезләмә, гражданның оборонасы планнары һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча гамәлләр планнары нигезендә планлаштырыла һәм гамәлгә ашырыла.

3.2. Муниципаль дәрәжәдәгә ТСЧС звеносы кондәлек идарәсә органнарының дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләре, гражданның оборонасы идарәсә системасында һәм ТСЧС системасында хәбәр итү сигналларын һәм (яисә) ашыгыч мәгълүмат алганнан соң, алуны раслыйлар һәм аны муниципаль район башлығына,

шулай ук гражданныр оборонасы идарәсе һәм көчләре органнарына һәм тиешле баскычтагы ТСЧСка житкерәләр.

3.3. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасы буенча хәбәр итү (жибәрү) карары Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан кабул ителә.

КСЭОН куркыныч табигый күренешләр һәм техноген процесслар мониторингы системаларыннан автоматик режимда яисә Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе карары буенча автоматлаштырылган режимда эшли башлый.

3.4. Хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын тапшыру халыкка хәбәр итүнең автоматлаштырылган муниципаль системасы яисә кул режимнарында гамәлгә ашырыла.

Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасын автоматлаштырылган режимда эшләтү куркыныч табигый күренешләре мониторингы системаларыннан һәм техноген процесслардан идарә сигналлары (командалар) алганнан соң, халыкка хәбәр итү системаларын эшләтә жибәрү (жибәрү) очен жавашлы дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләре катнашыннан башка алдан билгеләнгән программалар буенча башкарыла.

Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасын эшләтә жибәрү (жибәрү), билгеләнгән сигналлар (командалар) һәм боерыклар кергәннән соң, халыкка хәбәр итү системаларын автоматлаштырылган режимда эшләтә жибәрүгә (жибәрүгә) вәкаләтле дежур (дежур-диспетчер) хезмәтләр тарафыннан эш урыннарынан башкарыла.

Кулдан эшләтү режимында:

ТСЧС звеносы тарафыннан көндәлек идарә органнарының вәкаләтле дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләре хәбәр итүне (жибәрүне) әлегә хәбәр итү чаралары урнашкан урыннардан гамәлгә ашыралар, шулай ук элемент операторларына һәм (яки) массакуләм мәгълүмат чаралары редакцияләренә Россия Федерациясе законнары нигезендә хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын тапшыру очен гаризалар жибәрәләр:

күчмә объектларда көчле тавышлы чаралар, мобиль һәм күчмә хәбәр итү чаралары кулланыла.

Автоматлаштырылган рәвештә эшләү режимы КСЭОН очен төп режим булып тора, шул ук вакытта әлегә системаның автомат режимда эшләве рәхсәт ителә.

Хәбәр итүнең муниципаль системасы эшчәнлегенә төп һәм остенлекле режимы - автоматлаштырылган режим санала.

3.5. Халыкка хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналлары тапшыру электр, электрон сиреналар һәм көчле акустик системалар чәлтәрләреннән 3 минутка кадәр "Игътибар!" дигән сигнал бирү юлы белән, алга таба элемент чәлтәрләре, шул исәптән теле - радиотапшыру чәлтәрләре аша, радиотапшыру һәм телевизион тапшыру станцияләре аша тапшыру программаларын өзеп, 5 минуттан артмаган вакытта аудио - һәм (яки) аудиовизуаль хәбәрләр тапшыру рәвешендә башкарыла (күчмә радиотелефон элементәсе чәлтәре очен саннар, пробеллар һәм тыныш билгеләрен дә кертеп, рус алфавитының 134 символынан артмаган күләмдә).

Хәбәр итү сигналлары һәм ашыгыч мәгълүмат турыдан-туры ЕДДСта дежурлык итүченә эш урынынан тапшырыла.

Күчмә радиотелефон элементәсе челтәрләре очен әлеге хәбәрләрне оч танкыр кабатлау рохсәт ителә, хәбәрне тапшыру алдагы хәбәрне тапшырып бетергәч кабатлана.

Тишлаштырылган аудио- һәм аудиовизуаль, шулай ук халыкка факттагы һәм фаразлана торган гадәттән тыш хәлләр турында текетлы һәм график хәбәрләр ЕДДС белән берлектә ТСЧС звеносы белән идарә итүнең даими эшләүче органы тарафыннан алдан ук әзерләнә.

3.6. Хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын халыкка вакытында тапшыруны тәмин итү очен комплекслы рәвештә түбәндәгеләр файдаланырга мөмкин:

- электр, электрон сирена һәм куәтле акустик системалар челтәрләре;
- үткәргеч радиотапшырулар челтәрләре;
- урам радиофикациясе челтәрләре;
- кабельле телерадиотапшырулар челтәре;
- эфир телерадиотапшырулары челтәрләре;
- күчмә радиотелефон элементәсе челтәрләре;
- жирле телефон элементәсе челтәрләре, хәбәр итү функциясе булган таксофоннар;
- элементә операторлары һәм ведомство элементәләре челтәрләре;
- шәхси радиочакыру системалары челтәрләре;
- «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәре;
- күчмә объектларда кочле тавышлы чаралар, мобиль һәм күчмә хәбәр итү чаралары.

3.7. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасы кысаларында халыкка хәбәр итүне оештыру һәм хәбәр итү ысулларын һәм срокларын билгеләү турындагы сорауларны карау Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгыш (муниципаль берәмлекнең иминлеген) куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.8. Хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын тапшырганда, ТСЧС звеносының кондәлек идарәсе органнарының дежур (дежур-диспетчерлык) хезмәтләре, шулай ук элементә операторлары, телерадиотапшырулар оешмалары һәм массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләренең эш тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

3.9. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасы элементлары булган Арча муниципаль районы Башкарма комитеты, шулай ук ТСЧС, ЕДДС звеносы белән идарә итүнең даими эшләүче органнары, элементә операторлары һәм массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре рохсәтсез хәбәр итү һәм ашыгыч мәгълүмат сигналларын тапшыруны булдырмау буенча оештыру-техник чаралар комплексын үткәрәләр.

4. Халыкка хәбәр итүнең муниципаль системасын әзерлектә тоту

4.1. Хәбәр итүнең муниципаль системасын һәм КСЭОИны даими әзерлектә тотуны тәмин итү Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан оештырыла һәм гамәлгә ашырыла.

4.2. Халыкка хәбәр итү системаларының даими әзерлегә түбәндәгеләр нигезендә ирешелә:

халыкка хэбэр итү системаларын булдыру, даими эзерлек хэлэндэ тоту һәм куллану өлкәсендә актуальләштерелгән норматив актлар булу;

халыкка хэбэр итү системасын эшләтәп жибәрү (жибәрү) очен жаваплы дежур (дежур-диспетчер) персонал булу һәм аның һөнәри эзерлеге дәрәжәсе;

хэбэр итүнең техник чараларын эзерлектә тоту очен жавап бирүче техник хезмәт күрәстү персоналы булу һәм аның һөнәри эзерлеге дәрәжәсе;

халыкка хэбэр итүнең техник чаралары турында хэбэр итү системасына төзөк һәм туры килешле проект-смета документациясе булу;

элементә чөлтәрләрнең элементә операторлары эзерлеге;

даими рәвештә халыкка хэбэр итү системаларының эзерлегенә тикшерүләр уздыру;

хэбэр итүнең техник чараларына үз вакытында эксплуатацион-техник хезмәт күрәстү, төзөк булмаганнарын ремонтлау һәм алыштыру;

хэбэр итү чаралары резервларын булдыру, аларның Россия Федерациясе законнарына туры килүе, файдалануга эзерлекне тәмин итү;

халыкка хэбэр итү системаларын булдыру, шул исәптән үз вакытында камилләштерү буенча чаралар күрү.

4.3. Халыкка хэбэр итү системаларының эзерлеген контрольдә тоту максатында түбәндәге тикшерүләр оештырыла һәм уздырыла:

халыкка хэбэр итү чараларын эшләтәп жибәрү юлы белән тикшерү сигналларын һәм мәгълүматны халыкка житкерең, халыкка хэбэр итү системаларының эзерлеген комплекслы тикшерү;

халыкка хэбэр итү чараларын эшләтәп жибәрмичә генә халыкка хэбэр итү системалары эзерлеген техник тикшерүләр.

Халыкка хэбэр итү системаларының эзерлеген комплекслы тикшерү үткәргәндә, муниципаль хэбэр итү системасы һәм КСЭОН тикшерелгә тиеш.

Муниципаль хэбэр итү системасы һәм КСЭОН эзерлеген комплекслы тикшерүләр елга ике тапкыр ТСЧС, ЕДДС звенолары белән даими эшләүче идарә органы вәкилләре, шулай ук элементә операторлары вәкилләре составында уздырыла, шул ук вакытта хэбэр итү чараларын эшләтү һәм тикшерү сигналларын һәм мәгълүматны халыкка житкерү мартның һәм октябрынең беренче чәршәмбесендә кондезге гамәлгә ашырыла.

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү, муниципаль берәмлекнең янғын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе карары буенча муниципаль хэбэр итү системаларының һәм КСЭОНның эзерлегенә остәмә комплекслы тикшерүләрә үткәрелә ала.

Халыкка хэбэр итү муниципаль системасының эзерлеген комплекслы тикшерү нәтижәләре буенча акт рәсмиләштерелә, анда тикшерелгән мәсьәләләр, ачыкланган житешсезлекләр, аларны үз вакытында бетерү һәм халыкка хэбэр итү муниципаль системасының эзерлеген баяләү буенча тәкъдимнәр чагыла, ул Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү министрлығы һәм Россия Федерациясе Элементә һәм массакүләм коммуникацияләр министрлығының «Халыкка хэбэр итү системалары турында Нигезләмәне раслау хакында» 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы боерыгы таләпләрнең туры китерен билгеләнә, шулай ук халыкка хэбэр итү системасы паспорты аныклана.

Хэбэр итүнең муниципаль системасын һәм КСЭОНның эшкә эзерлеген техник тикшерүләр ЕДДС дежурлары тарафыннан тәүлегенә бер тапкырдан да ким булмаган санда тикшерү сигналын һәм телдән "Техник тикшерү" дин хэбэр тапшыру юлы белән хэбэр итү чараларын эшлэтмичә уздырыла.

Мәжбүри рәвештә халыкка хэбэр итү системаларын рөхсәтсез эшләтеш жибәрүне булдырмау максатыннан, барлык тикшерүләрне үткәрү алдыннан оештыру-техник чаралар комплексы уздырыла.

4.4. Гадәттән тыш хәл зонасына эләккән кешеләрнең максималь санын хэбэр итү очен, шул исәптән үзәкләштерелгән хэбэр итүнең автоматлаштырылган системалары булмаган территорияләрдә хэбэр итүнең техник чаралары (стационар һәм мобиль) резервы булдырыла.

Техник хэбэр итү чаралары номенклатурасы, резерв булдыру һәм куллану тәртибе Арча муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4.5. Халыкка хэбэр итү системаларына, шул исәптән халыкка бик ашыгыч хэбэр итү системаларына Гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү буенча Россия Федерациясе министрлығы боерыгы һәм "Халыкка хэбэр итү системасы турында Нигезләмәне раслау хакында" Россия Федерациясе Цифрлы үсеш, элемтә һәм массакүләм коммуникацияләр министрлығының 2020 елның 31 июлендәге 578/365 номерлы боерыгы белән билгеләнгән комплексы хэбэр итү системасына карата таләпләр үтәләргә тиеш.

Халыкка хэбэр итүнең гамәлдәге системасын кулланылыштан чыгару халыкка хэбэр итү системасының техник чараларының кулланылыш ресурслары, аны модернизацияләү (реконструкцияләү) беткәннән соң һәм халыкка хэбэр итүнең яңа системасын кулланышка керткәннән соң гамәлгә ашырыла.